

Ål kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Dykkar ref.

Vår ref.
12/02325-11

Dato
24.05.2013

**Melding om vedtak -
Revisjon av konsesjonsvilkår - Heimsilvassdraget -
Ål kommune sitt innspel til E-CO energi sitt revisjonsdokument**

Ål kommunestyre har behandla saka den 23.05.2013, saknr. 22/13.
Det vart gjort slikt samrøystes vedtak:

Vedtak:

Ål kommune vil på bakgrunn av revisjonsdokumentet krevje at

- Innført krav om at ein legg ned sauegjerdet nedstrøms Flævatn utanom beitesesongen.
- Utfører kulturminneundersøkingar i Flævatn når det vert aktuelt med vedlikehaldsarbeid / opprustning av damkonstruksjonen.
- Gjer ei meir konkret kostnadsberekning av tiltak som kan hindre utvandring av fisk frå Flævatn.
- Det blir fastlagt nytt reguleringsreglement for Flævatn/Gyrinosvatn der ein ikkje tillet å køyre ut meir enn tilsiget i fyllingssesongen.
- Økonomisk kompensasjon til kommunane med næringsfond tilsvarande det ein har i moderne utbyggingar.

Med helsing

Geir Tretterud
saksbehandlar /dagleg leiar Ål kraftverk

Tone Tveito Eidnes
rådmann

Kopi til: Hemsedal kommune/3560 HEMSEDAL;Gol kommune/Gamlevegen 4/3550 GOL

Vedlegg: Saksframlegg til K.sak 22/13

Postadresse: Torget 1, 3570 Ål
E-post: postmottak@aal.kommune.no
Internett: www.aal.kommune.no

Telefon: 32 08 50 00
Faks: 32 08 50 99

Bankgiro: 2320 20 29531
Bankgiro skatt: 7855 05 06199
Organisasjonsnr: 864 952 992

Hallingdal

Saker til behandling

22/13 Revisjon av konsesjonsvilkår - Heimsilvassdraget - kommunen sitt innspel til E-CO energi AS sitt revisjonsdokument

Arkivsak-dok. 12/02325-5
Arkivkode. ---
Saksbehandler Geir Tretterud

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Ål kraftverk / Energiutval	08.05.2013	8/13
2 Kommunestyret	23.05.2013	22/13

Saka vert avgjort av:

Kommunestyret

Vedlegg:

For å hente dokument 1-3 i saka, gå inn på www.nve.no, konsesjonar på høyring, vannkraft, og velg Buskerud fylke, Heimsil – revisjon av konsesjonsvilkår (<http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Konsesjonssaker/Vannkraft/?soknad=5404&type=11>)

Dokument 4 følgjer vedlagt.

Dokument i saka:

1. Høyring av revisjonsdokument for Hemsilreguleringa i Hemsedal, Gol og Ål kommunar av 07.02.13
2. Revisjonsdokument til Hemsilreguleringen, utarbeida av E-CO energi AS, av 07.02.13
3. Avgjersle om å opne sak om revisjon av konsesjonsvilkår for reguleringar i Heimsilvassdraget i Hemsedal, Ål og Gol kommunar i Buskerud av 18.10.11
4. Reguleringen av Heimsilvassdraget, krav om revisjon av konsesjonsvilkår av 21.03.07

Saksopplysningar:

Hemsedal, Gol og Ål kommunar gjekk saman om å krevje revisjon av konsesjonsvilkåra for Heimsilvassdraget då tida var inne for dette i 2007, og kommunestyra i dei tre kommunane vedtok å sende inn felles krav om revisjon av konsesjonsvilkåra.

Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) har i brev av 18.10.11 vedteke at vilkåra for følgjande konsesjonar kan reviderast etter nærmare reglar:

- Kronprinsregentens res. 25.01.1957: Tillatelse for Oslo Lysverker til å foreta en regulering av Heimsilvassdraget m.v. i Buskerud fylke

NVE har bede E-CO energi AS om å utarbeide eit revisjonsdokument i tråd med reglane for dette og har no motteke revisjonsdokumentet for Hemsilreguleringa. Revisjonsdokumentet er ute på høyring til 15. mai 2013.

Hovudføremålet med ein revisjon er å betre miljø – og naturforholda ved å avbøte ulemper og negative verknader ved utbygginga. Avgjerder i konsesjonen om høgaste og lågaste regulerte vasstand (HRV og LRV) samt overføringar kjem ikkje inn under kva som kan reviderast. Men, revisjonen opnar for å vurdere endring i manøvreringspraksis, slipp av minstevassføring, biotopforbetrande tiltak og utsetjing av fisk. Krav knytt til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) har til no ikkje vorte teke opp i vilkårsrevisjon, men av forarbeida – Ot.prp. nr. 50 (1991-1992) s. 47 – går det klart fram at «samtlige vilkår» kan takast opp til revisjon. Kommunane har kravd økonomisk kompensasjon for ulemper som ikkje let seg bøte på i revisjonen. (Særleg skadane for rein.)

I brevet av 18.10.2011 der NVE opnar for revisjon av konsesjonsvilkåra for Hemsil vert det kortfatta vist til kommunane sine krav, vidare til regulanten sine førebelse kommentarar til desse, før NVE gjer sine vurderingar og konklusjonar til kva som skal vere med i revisjonssaken og ikkje.

Krav som NVE meiner skal vurderast i revisjonssaka:

- Krav om slepp av minstevassføring i Dyrgja, og frå Gyrinos- Flævatn til Lauvdøla. Utsetting av fisk for å avbøte reduksjon av fiskebestanden ved sprenging av is.
- Krav om tiltak knytt til villrein ved Gyrinos- Flævatn
- Krav knytt til fiskebiologiske undersøkingar, utvandringssstengsel og utsetting av fisk og rydding av reguleringssona i Gyrinos – Flævatn.
- Krav knytt til flaum og erosjonsproblem ved Skarvanstølen
- Krav om kulturminneundersøkingar

Krav som NVE meiner ikkje skal vurderast i revisjonssaka:

- Krav om slipp av minstevassføring frå Brekkedammen i Grøndøla (ikkje omfatta av reguleringskonsesjonen)
- Krav knytt til Eikredammen og Hemsilvassdraget nedstrøms dammen. Det gjeld krav om manøvreringsreglement, slepp av minstevassføring, tiltak for å sikre fiskevandring forbi dammen, tersklar og sikringstiltak mot farlege situasjonar for badande, fiskararar osv. nedstrøms dammen (ikkje omfatta av reguleringskonsesjonen). Tiltaka vil derimot verte vurdert i samband med omsøkte Hemsil 3 kraftverk, som skal ha inntak i Eikredammen.

Krav som NVE ikkje har omtala i høve til vurdering i revisjonssaka.

- Krav om endring i manøvreringsreglement for Gyrinos/Flævatn.

Dette siste stiller kommunen seg undrande til og legg til grunn at det må skuldast ei forgløyming hjå NVE.

På bakgrunn av dette har E-CO energi AS utarbeida sitt revisjonsdokument som no er på høyring.

Hemsedal, Ål og Gol kommunar har hatt ein møte der kommunane vart samde om å saman sende inn høyringssvara etter at kommunestyra har gjort vedtak i mai. På grunn av litt ulike møtedatoar har NVE gjeve kommunane utsatt frist til 1. juni.

For å kunne gje betre og meir fagbaserte innspel når det gjeld fisk og fiskeinteresser har kommunane hatt eit kveldsmøte med Hemsedal fiskeforening og grunneigarrepresentantar i Gyrinos/Flævatn, då krava som skal handsamast av NVE gjeld område der desse har særskildt kunnskap. Nedre Hemsil fiskeforening er ikkje tatt med, då revisjonen ikkje opnar opp for krava som gjeld Eikredammen og Hemsilvassdraget nedstrøms dammen. I samband med handsaming av konsesjonssøknad for Hemsil 3 kraftverk vil desse krava verte handsama av NVE.

Forhold til overordna plan:

Ingen merknad

Miljøkonsekvenser:

Dette punktet vert teke med under vurdering

Helse-/miljø og beredskapstilhøve:

Ikkje relevant

Økonomiske konsekvensar:

Dette punktet vert teke med under vurdering

Vurdering:

E-CO Energi AS sitt revisjonsdokument er delt inn i 6 kapittel. Innleiingsvis vert det vist til opning av revisjonssaka for Hemsilreguleringa og kva forhold som NVE har pålagt konsesjonsnæren å vurdere.

Kapittel 2 omhandlar regulanten sitt syn på rammene for revisjonen. Det vert vist til Ot. Prp nr 50 (1991-1992). Regulanten trekk fram kva som er omfatta av ein revisjon og ikkje. Behov for endringar og miljømessige fordeler ved eit tiltak som vert foreslått gjennomført ved revisjon må verte vurdert opp mot ulemper for miljøet, konsesjonsnæren og kraftproduksjonen.

Kapittel 3 omhandlar gjennomgangen av krava i vilkårsrevisjonen og regulanten sine vurderingar av desse.

Generell juridisk forståing

Fyrst vil me si at revisjonen må vurderast saman med konsesjonen for Hemsil 3. Hemsil 3 er ei effektutviding av Hemsil 2 og nyttar Hemsilreguleringane. Hemsil3 vil føre til endra bruk av reguleringsmagasina, større variasjonar i vassføring og påverke bruken av reguleringa på mange vis.

Revisjon som sikkerheitsventil

E-CO skriv på side 7 revisjonsdokumentet at « det framgår av forarbeidene til revisjonsinstituttet at revisjon er en sikkerhetsventil for uforutsette miljøskader og – ulemper» Dette er etter vår mening ein urett måte å framstille forarbeida sine syn på revisjonsinstituttet. Ordet «sikkerheitsventil» gjer inntrykk av at revisjonsinstituttet er snevert og må nyttast med varsemd. Omgrepet er ikkje nytta i forarbeida til

revisjonsbestemmelsane, verken i Ot.prp. nr 50 (1991 -1992) eller i innstilling O.nr 66 (1991-1992). Når E-Co skriv at revisjonsinstituttet er ein sikkerheitsventil bidreg det til å snevre inn dei generelle rammene for revisjonssaka utan at det er dekning for det i forarbeida.

Vidare skriv E-CO på side 8 i revisjonsdokumentet at dersom E-CO i det heile skal vurdere revisjonskrav så må fylgjande vilkår være oppfylt:

*«1. Det må være påpekt konkrete uforutsette miljømessige skader/ulemper som reguleringen har medført og som berører allmenne interesser.
2. Tiltakene som kreves, må være egnet til å avbøte på disse uforutsatte miljømessige skadene/ulempene.»*

E-CO viser til at Ot. Prp. Nr 50(1991-1992) s. 47 og retningslinjer for revisjon punkt 5.2 siste avsnitt oppstiller desse kriteria. På side 47 i Ot. Prp. Nr. 50 (1991-1992) står dette:

« som det allerede er redegjort for innebærer den alminnelige revisjon en modernisering eller ajourføring av konsesjonens vilkårsside. I prinsippet betyr dette at samtlige vilkår som er oppstilt, kan undergis en ny vurdering på bakgrunn av de erfaringer man har gjort seg i løpet av perioden. Vurderingen kan føre til at vilkår sløyfes eller gis et annet innhold. Det kan også fastsettes helt nye vilkår, noe som er særlig aktuelt ved skader og ulemper som ikkje var forutsatt på konsesjonstidspunktet» (vår understreking).

Som det framgår av forarbeida er den alminnelege revisjonen ei modernisering eller ajourføring av konsesjonens vilkår. Dette understrekar at revisjonar ikkje er nokon unntaksmessig «sikkerheitsventil», og at det slett ikkje er noko krav om at den som set fram kravet om endra vilkår må påpeike «*konkrete uforutsette miljømessige skader/ulemper*», slik E-CO har framlagt forarbeida. Derimot er det etter forarbeida «*særlig aktuelt*» å lage heilt nye vilkår der det er oppstått skader og ulempe som ein ikkje såg på konsesjonstidspunktet. I retningslinjene for revisjon punkt 5.2 som E-Co viser til står det:

« Et krav om revisjon vil være tilstrekkelig begrunnet med en beskrivelse av hvilke skader og ulemper som må avbøtes, kva som er utilfredstillende eller ikkje fungerer og hvorfor, og eventuelt forslag over hvilke tiltak og endringer det eventuelt kan være behov for.»

Det er difor ikkje dekning for å stille opp eit generelt kriterium om at det må være «*konkrete uforutsette miljømessige skader/ulemper*», slik som E-CO skriv i sitt revisjonsdokument.

Særleg syns me at dette er aktuelt for Heimsil der ein aukar effekten i reguleringa (Hemsil 3). Historia for bruken av reguleringsmagasin og vassføring i elvar er ikkje representativ for framtida når ein endrar slukeevna/effektkapasiteten i utbygginga. Også marknaden kraftverka produserar mot har endra seg mykje i løpet av dei siste 50 åra og ser ut til å endre seg endå meir i tida frametter. I eksisterande vilkår står innleiingsvis at utbygginga sitt formål er å produsere vinterkraft for Oslo si befolkning. Bruken av kraftverket frametter kan være vel så mykje å være effektstønad for uregulert produksjon frå vind og solkraft på kontinentet. Me må ha vilkår som er tilpassa situasjonen for dei 30 neste åra, fram til neste revisjon. Då er ikkje berre historikken viktig, men også at vilkåra blir sett etter eit føre var

prinsipp som vernar naturen mot framtidige skader på grunn av endra utnytting av reguleringa. Sett i eit slikt perspektiv blir kravet om å påvise konkrete skader/ulempar som ein ikkje kunne sjå på konsesjonstidspunktet, urimeleg.

Restriktiv praksis for vilkår som reduserer produksjonen

I punkt 2.4 i revisjonsdokumentet, side 9, omtalar E-CO ein restriktiv praksis for vilkår som endrar produksjonsvolumet. E-Co viser til forarbeida til revisjonsreglane, retningslinjene for revisjon, forvaltningspraksis (Vinstra vedtaket), olje og energiminister Ola Borten Moe si tale til LVK sitt landsmøte 18.august 2011 og St. melding nr. 37 (2000-2001) om vasskrafta og kraftbalansen. Av desse kjeldene er det forarbeida til revisjonsreglane som har størst vekt for kor stor minstevassføring som skal setjast. No har ikkje Ål kravd minstevassføring, men me vil likevel påpeike at ei tale av energiministeren (utøvande makt) ikkje er ei relevant rettskjelde og ikkje kan være styrande i høve kva Stortinget har sagt om saka (lovgivande makt).

Vidare viser E-CO til uttale i Stortingsmelding nr. 37 (2000-2001) om vasskrafta og kraftbalansen. Denne meldinga er ikkje i tråd med Stortinget sitt noverande syn som har kome til syne gjennom at vanddirektivet vart ein del av norsk lovgiving gjennom Innst. S. nr 131 (2008-2009) side 4.:

«Komiteen mener tiltaksplanene som skal utarbeides med utgangspunkt i direktivet må innlemme revisjoner av vannkraftkonsesjoner. I særdeleshet er det viktig å få til ordentlige miljøforbedringer der det ikkje er krav om minstevannføring i dag. (...) Komiteen vil påpeike at det generelt er stort forbedringspotensial på mange plan i gamle vannkraftverk, der potensialet for miljøforbedringer kan være stort med bare litt vannslipp.»

Her seier komiteen at det er viktig å få til godt miljø også i gamle reguleringar, om nødvendig med vannslipp. Stortinget sitt syn kom til uttrykk etter Vinstra vedtaket, og kan ikkje tolkast på anna måte enn at Stortinget ynskjer at miljømål skal setjast høgare enn det som hadde vore praksis fram til då. E-Co si framlegging av kva som er Stortinget sitt syn er derfor feilaktig på dette punkt etter vår meinig, tvert om meiner Stortinget at det er «viktig å få til miljøforbedringer der det ikke er krav om minstevannføring i dag.»

Nærare om dei konkrete krava som berører Ål

Det er mange krav i det felles kravsdokumentet for Gol, Hemsdal og Ål som går på tilhøve i Hemsdal og Gol. Mykje av dette går på minstevassføring. Desse krava har me ikkje gått inn på, men vel å berre kome med uttale om miljøforhold som direkte kjem Ål ved.

Kulturminneundersøkingar:

Kommunenes krav i 2007:

Arkeologiske undersøkingar i Gyrimos-Flævatn, Vavatn, Gjuva, Grøndøla og vidare nedover langs Hemsil.

E-COs kommentar:

Det vart gjennomført undersøkingar for Gyrinosvatn i 1959, før oppfylling av magasina vart gjort. Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) har på oppdrag frå E-CO utført ei vurdering av datagrunnlaget frå undersøkingane ved Gyrinosvatn og potensialet for funn ved Flævatn. Konklusjonen for Flævatn er at det i utgangspunktet kan verte forventta funn frå steinalder og andre automatisk freda kulturminne, og at registrerings – og utgravingsinnsatsen knytt til undersøkingar vil vere formidabel. E-CO meiner at gjennomførte undersøkingar av utbygginga av Gyrinos-Flævatn er i «tråd med dei krav som då gjaldt» (det vil seie på konsesjons – og utbyggingstidspunktet). Det vil då ikkje vere grunnlag for å krevje at konsesjonæren gjer ytterlegare undersøkingar.

Kommunens kommentar:

Ål kommune meiner at bør være mogleg å utføre kulturminneundersøkingar i Flævatn når det likevel eingong skal gjerast vedlikehald på damkonstruksjonen. Det vil være uansvarleg å utsette kulturminna for meir slitasje gjennom utvasking i 30 år til, fram til neste revisjon.

Rydding av kvist og kratt i reguleringssona på Gyrinos-Flævatn

Kommunane sine krav i 2007:

Krav om rydding av kvist og kratt i reguleringssona på Gyrinos-Flævatn på grunn av vanskar for fiske og skade på garn, og det visuelle inntrykket. Kommunane peiker på at 522 daa i reguleringssonen vart rydda (dvs. før oppfyllinga i 1959).

E-COs kommentar:

Kravet må avvisast da dette er et privatrettslig forhold som faller utanfor revisjonen. Subsidiært meiner konsesjonæren at kravet ikkje kan takast til følgje då miljømessige fordelar ikkje står i forhold til dei ulemper dette utløyser (utsetting av oppfylling av magasinet som normalt for å effektivt rydde reguleringssona). Grunneigarar får utbetalt erstatningar for skade på fisket og framtidige ulemper ved fiske.

Kommunens kommentar:

Ål kommune ynskjer ikkje å følgje opp kravet.

Krav knytt til dagens vilkår

Kommunenes krav i 2007

- Tiltak for å hindre utvandring av fisk ved nedtapping av Flævatn

E-COs kommentar:

Kommunane hevdar det ikkje er montert sperregitter eller liknande i tråd med konsesjonskrava i kap. 15. I 1989 vart det montert ei varegrind 200 meter innanfor inntaksluka i tunnelen. Slukeevna i Hemsil 1 er $16\text{m}^3/\text{s}$. E-CO meiner at vannhastigheita ved maksimal slukeevne i tunnelen (ca. 0,6 m/s) og gjennom grinda er såpass liten (ca. 0,8 m/s) at risikoen for innsug av fisk er svært avgrensa. Fisk kan vandre fritt inn i og ut av tunnelen. Etablering av varegrind med mindre lysopning vil gje auka falltap, innebære hyppigare driftsstans og påføre investeringskostnader. E-CO meiner at det lite truleg har vore ein vandrande fiskebestand i Flævatn-Gyrinos, og at dei vandringane som har skjedd har vore i samband med gytevandring opp i innløpselver. Vandring nedstrøms har vore avgrensa til eit

kort område ved utløpet av Flævatn. E-CO hevdar difor at det fins ingen «vandringsmotivasjon» for fisk i magasinet og at risikoen for at fisk går tapt i tunnelane dermed er liten. E-CO meiner at det beste tiltaket framleis vil vere utsetting av fisk og vurdere tiltak i sidevassdrag, og avvis kravet om oppfølging av nye tiltak då kostnader i forhold til nytta er uforholdsmessig høg.

Kommunens kommentar/krav i 2013:

Det må gjerast ei meir konkret kostnadsberekning av tiltak som kan hindre utvandring av fisk. Kommunen meiner elles at det er bra at E-CO har etablert eit sperregitter

Krav knytt til flom og erosjonsproblem med Skarvanstølen

E-COs kommentar:

I samarbeid med grunneigarar vart dette kravet løyst ved iverksetjing av tiltak i 2011.

Kommunens kommentar:

Ål kommune har ingen merknad.

Krav knytta til villrein

Kommunane sine krav:

Tiltak for å avbøte påverknadene reguleringa har hatt på villreinen i Nordfjella

Krav om at gjerde i elvefaret nedstrøms Flævatndammen vert fjerna utanom beitesesongen for sau og storfe, og vert satt opp att når beitesesongen starter.

E-COs kommentar:

Regulanten syner til at det ikkje vart reist noko tiltakskrav om rein, verken for villrein eller tamrein på det tidspunktet vannkraftutbygginga skjedde (1957 – 1960) og at informasjon frå skjønn (Vassdragsoverskjønn 1963) tyder på at forholdet til rein derfor ikkje vart sett på som verdifullt på utbyggingstidspunktet. Omfanget av og verdien av ein berekraftig stamme av villrein, med tilhørande reinsjakt, har vokse frå 1960 talet og fram til i dag. E-CO meiner difor at ei ferdigstilt vassdragsutbygging med opp- og neddemming i Gyrinos og Flævatn, etablering av gjerder og bygging av anleggsveg med stor sannsynlegheit ikkje har vore til hinder for framveksten av ein berekraftig villreinstamme får 1960-talet og fram til i dag.

E-CO har fått firmaet Naturrestaurering AS til å ei gjere ei konsekvensutredning av tiltaka som er foreslege av kommunane. I rapporten frå Naturrestaurering AS vert det også gjeve ei gjennomgang av status for villrein i Nordfjellaområdet frå den tid konsesjonen vart gjeve og fram til i dag. Kort oppsummert konkluderer rapporten med at etablering av fylling over det smalaste sundet Gyrinosvatnet og Flævatnet lite truleg vil fungere etter hensikta. Det er høgst usikkert om reinen vil reetablere eit trekk over fyllinga. Sidan tiltaket innebere massetak, nye anleggsvegar og anleggsarbeid, vil tiltaket for reinen vere stort negativt for nærområda til magasinet og lite positivt for beita mot sør og aust på lang sikt. Nedlegging av sauegjerdet nedstrøms Flævatn utanom beitesesongen vert skildra som eit tiltak med lite/middels positivt konsekvens for villreinen, sjølv om rapporten peikar på at det er usannsynleg med store trekk av dyr forbi demninga sjølv om sauegjerdet vert lagt ned. Minstevassføring i Lauvdøla er også vurdert som eit avbøtande tiltak då auka vassføring i elva skal erstatte sauegjerdet. Dette er eit urealistisk tiltak, sett frå både utreder og regulant, då vassføringa må vere i storleiksorden 2-3 m³/s. Forøvrig syner rapporten til at området

søraust for Flævatndammen har fleire inngrep (hytter, vinteropen veg, skiløyper) som reduserer områdetets kvalitet for villreinen

E-CO meiner avslutningsvis at da villreinbestanden i Nordfjella har auka betydeleg i tida etter etableringa av Gyrinos-Flævatn – magasinet, kan dei vanskeleg sjå at tiltaket har medført negative konsekvensar for villreinen, som det kan vere aktuelt å avbøte i samband med ein revisjon. E-CO meiner at krava frå kommunane må avvisast.

Kommunens kommentar

Krava om oppfylling av det smalaste sundet mellom Gyrinosvatn og Flævatn, samt ei vassføring i Lauvdøla som skal vere ei barriere for sau er no belyst av ein uavhengig instans, og gjennomføring av tiltaka kan vanskeleg forsvarast, både med omsyn til konsekvensar for villrein og tap av kraftproduksjon. Derimot meiner kommunen at tiltaket med nedlegging av sauegjerdet utanom beitesesongen kan vise seg å vere verdt å gjennomføre, då det har liten kostnad og vil ha ein positiv effekt for villreinen.

Forøvrig meiner kommunen at E-CO sitt syn på villreinstammens storleik utifrå eit 50-års perspektiv er underleg, då villreinstamma har vore i området i over 1000 år. At stamma har auka frå reguleringstidspunktet og fram til i dag, er truleg resultat av mange faktorar. Det som er kjent, er at villreinen er svært sårbar for fysiske stengsel og barriere som kan hindre vandringsmønsteret. Det vil på noverande tidspunkt ikkje vere mogeleg å spå kva for langtidsvirkningar oppdemminga av Gyrinos/Flævatn vil ha å seie for villreinbestanden i Nordfjella. Det er også slik, som rapporten til Naturrestaurering peiker på, at andre faktorar i området er med på å redusere området sin kvalitet for villreinen.

Krav til manøvreringsreglement til Gyrinos-Flævatn.

E-CO meiner dette fell utanom ei revisjon fordi dette vil hindre full nytte av reguleringa. NVE har ikkje kommentert dette i si avgjersle om å opne revisjonsaka.

Kommunen meiner at NVE må ta stilling til korleis manøvreringsreglementet kan påvirke livet i magasinet. Historisk har det vore liten tapping frå magasinet om sumaren på grunn av liten slukeevne i Hemsil 2, og stort uregulert sommar tilsig til Hemsil 2 . Med bygginga av Hemsil 3 vil dette endre seg, slukeevna aukar, og det opnar for tapping av magasinet om sumaren.

Historikken over magasininfylling er derfor ikkje representativ for framtida når det gjeld bruken av magasinet.

Kommunane har krevd at ein ikkje skal køyre meir enn tilsiget i fyllingssesongen, dvs at ein ikkje tappar magasinet ned i fyllingssesongen. Dette er viktig av desse omsyn:

- Erosjon
- Turrlegging av krepsdyr, krepsdyr toler ikkje å bli liggande turre i meir enn 2 år før dei dør.
- Estetikk
- Stamfiske. Det er viktig å ha stabil, helst veksande vasstand i den perioden ein driv stamfiske. (Det bør vurderast pålegg om stabil vasstand i denne perioden 2- 3 veker i oktober).

E-CO sitt syn om at dette ikkje kan gjerast av di det vil hindre full utnytting av magasinet stiller me oss undrande til. Ein vil framleis kunne tappe magasinet ned til LRV og fylle det til HRV. Det er velkjent at ein treng eit vist fribord om hausten for å hindre flaum, men me ser ikkje at vårt krav om ikkje å køyre meir enn tilsiget i fyllingssesongen ikkje skal kunne tilpassast ein slik situasjon.

Noreg har tatt på seg ei storstilt utbygging av ny fornybar kraft (El sertifikat samarbeidet mellom Noreg og Sverige fører til at 26,4 TWh ny fornybar kraft blir bygd innan 2020.) For å kunne forsvare eit slikt stort inngrep i norsk natur må ein kunne vise at ein betrar miljøtilstanden i eksisterande utbyggingar. Det er sentralt at myndigheitene forvaltar vassdraga som eit heile, slik at dei lokale miljøbelastningar blir akseptable totalt sett. At omsynet til utbygging av fornybar kraft blir ivareteke samstundes som ein tek i vare det lokale vassdragsmiljøet, også i tidlegare utbyggingar er avgjerande. Når ein byggjer ut meir uregulert kraft blir det meir etterspurnad etter større regulering frå dei regulerte vassdraga . Då er det svært viktig at ein set grenser for kor mykje det lokale miljøet i dei regulerte vassdraga skal tåle. Me ber om at effektutvidinga i Hemsil 3 og oppdateringa av revisjonsvilkåra blir sett under eit. Me viser her til retningslinjene for revisjon punkt 7:

« En kombinasjon av O/U og revisjon vil gi muligheter for i større grad å avbøte skader og ulemper i vassdraget, samtidig som kraftproduksjonen kan opprettholdes og i noen tilfeller økes. (...) I de tilfeller der en vilkårsrevisjon og et O/U-prosjekt berører same konsesjon eller konsesjoner, skal NVE søke å behandle revisjonskravene saman med konsesjonsbehandlingen av O/U-prosjektet.»

ØKONOMISKE KRAV

Kommunen meiner at med dei problem som er påvist på grunn av utbygginga, og med den avgrensa vilja som er vist til å rette opp i miljøutfordringane bør det vurderast ein økonomisk kompensasjon til kommunane på linje med det som skjer i nye utbyggingar. Me meiner dette særleg byggjer på dei avgrensa moglegheitene/vilja til å rette på forhold ved:

- Villreinen sine trekkmoglegheiter ved Gyrimos/Flævatn

E-CO energi skriv på side 10 i revisjonsdokumentet at økonomiske vilkår normalt fell utanfor konsesjonen, slik det også er omtala i NVE sitt brev av 18. oktober 2011, der revisjonen blir beslutta opna.

I forarbeida til Ot. Prpr. Nr. 50(1991-1992) på side 47, kan : *« samtlige vilkår som er oppstilt (..) undergis en ny vurdering på bakgrunn av de erfaringar man har gjort seg i perioden. (..) revisjonen kan omfatte vilkår av høyst forskjellig karakter. Etter departementets oppfatning har det derfor lite for seg å forsøke og angi konkret hvilke forhold som gjør en endring påkrevet eller ønskelig (ny lovgivning, endringer i samfunnsoppfatning, interessekonflikter, nye skader eller ulemper, økologiske, hydrologiske eller økonomiske forhold, etc.»* (våre understrekingar).

Det er med andre ord opna for å ta inn økonomiske vilkår i revisjonsprosessen. Slik me les brevet frå NVE av 18. oktober 2011 har NVE berre peika på at økonomiske forhold «*til no har vore utanfor det som kan takast opp*». Dette er ikkje det same som at økonomiske vilkår fell utanfor revisjonen.

Rådmannen si innstilling:

Ål kommune vil på bakgrunn av revisjonsdokumentet krevje at

- - Innført krav om at ein legg ned sauegjerdet nedstrøms Flævatn utanom beitesesongen
- Utfører kulturminneundersøkingar i Flævatn når det vert aktuelt med vedlikehaldsarbeid/opprustning av damkonstruksjonen
-
- Gjer ei meir konkret kostnadsberekning av tiltak som kan hindre utvandring av fisk frå Flævatn
- Det blir fastlagt nytt reguleringsreglement for Flævatn/Gyrinosvatn der ein ikkje tillet å køyre ut meir enn tilsiget i fyllingssesongen.
- Økonomisk kompensasjon til kommunane med næringsfond tilsvarande det ein har i moderne utbyggingar.

Ål, 02.05.2013

Tone Tveito Eidnes
rådmann

Geir Tretterud

Ål kraftverk / Energiutval har behandla saka i møte 08.05.2013 sak 8/13

Behandling

Det vart ein diskusjon på om våre krav skulle vore prioritert, med kravet om fastlegging av nytt reguleringsreglement for Flævatn/Gyrinosvatn som det viktigaste kravet. Ein vart enige om ikkje å gjere ei slik prioritering.

Votering

Rådmannen si innstilling vart samrøystes tilrådd.

Styret for Ål Kraftverk KF si innstilling:

Ål kommune vil på bakgrunn av revisjonsdokumentet krevje at

- - Innført krav om at ein legg ned sauegjerdet nedstrøms Flævatn utanom beitesesongen
- Utfører kulturminneundersøkingar i Flævatn når det vert aktuelt med vedlikehaldsarbeid/opprustning av damkonstruksjonen

- Gjer ei meir konkret kostnadsberekning av tiltak som kan hindre utvandring av fisk frå Flævatn
- Det blir fastlagt nytt reguleringsreglement for Flævatn/Gyrinosvatn der ein ikkje tillet å køyre ut meir enn tilsiget i fyllingssesongen.
- Økonomisk kompensasjon til kommunane med næringsfond tilsvarande det ein har i moderne utbyggingar.